

2. ΔΑΝΙΑ

2.1. Λίγα λόγια για τη χώρα

Η Δανία, η Γροιλανδία και τα Νησιά Φαρόε αποτελούν το Βασίλειο της Δανίας. Η Δανία καλύπτει επιφάνεια 43.000km² και ο πληθυσμός της είναι ίσος με 5.340.000 κατοίκους σύμφωνα με απογραφή του 2001. Το 25% των Δανών ζει στην περιοχή της πρωτεύουσας, την Κοπεγχάγη. Το πολιτικό σύστημα της χώρας είναι συνταγματική μοναρχία.

Τόσο στη γλώσσα, όσο και στον πολιτισμό, η Δανία σχετίζεται στενά με τις άλλες Βόρειες Χώρες. Είναι επίσης μέλος του Σκανδιναβικού Συμβουλίου, κύριος στόχος του οποίου είναι η συνεργασία και η εναρμόνιση της νομοθεσίας στα μέλη-κράτη (Ισλανδία, Νορβηγία, Σουηδία, Φινλανδία και Δανία). Η Δανία είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το 1973, χωρίς ωστόσο να έχει υιοθετήσει το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα (1 DKK=0.1345 Euro).

Η οικονομία της Δανίας είναι ισχυρή και στηρίζεται κυρίως στην ελαφριά και στη βαριά βιομηχανία, στη γεωργία και στο εμπόριο, το οποίο αφορά σε εξαγωγές τροφίμων και ενέργειας. Ο πληθωρισμός είναι σταθερός και κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα (2,9% το 2001). Το κράτος Πρόνοιας στη Δανία είναι υποδειγματικό και αφορά σε κοινωνικές παροχές ιδιαίτερα προς τους ηλικιωμένους και τους άνεργους [1].

2.1.1. Συνθήκες και ποιότητα ζωής

- *Κόστος ζωής*

Το κόστος ζωής είναι σχετικά υψηλό στη Δανία. Συγκεκριμένα, η διαμονή, η διατροφή, οι μεταφορές και η ψυχαγωγία στοιχίζουν ακριβότερα στη Δανία συγκριτικά με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, οι μισθοί είναι σχετικά υψηλοί και το σύστημα Κοινωνικής Πρόνοιας παρέχει αρκετές δωρεάν υπηρεσίες για την ιατρική περίθαλψη και την εκπαίδευση.

Τα έξοδα μιας τυπικής οικογένειας στη Δανία κατανέμονται ως εξής [2]:

1. διαμονή και συντήρηση:	22%
2. διατροφή και καπνός:	17%
3. μεταφορές και επικοινωνία:	17%
4. άλλα αγαθά και υπηρεσίες:	13%
5. ψυχαγωγία:	11%
6. θέρμανση και ηλεκτρισμός:	7%
7. έπιπλα:	6%
8. ένδυση:	5%
9. φάρμακα και ιατρικά έξοδα:	2%

- *Εξεύρεση στέγης*

Στη Δανία ζουν περίπου 5,3 εκατομμύρια άνθρωποι σε περίπου 2,5 εκατομμύρια ακίνητα. Αυτό αντιστοιχεί σε περίπου 2,1 άτομα ανά ιδιοκτησία, υποδεικνύοντας ότι οι δείκτες ιδιοκατοίκησης στη Δανία είναι από τους μεγαλύτερους στην Ευρώπη. Άλλωστε, τα πρότυπα διαμονής στη χώρα είναι αρκετά υψηλά, δεδομένου ότι οι Δανοί φημίζονται για τη σημασία που δίνουν στη διαμόρφωση της κατοικίας τους και της εσωτερικής διακόσμησης της. Περίπου τα μισά από τα κτίρια κατοικιών κατασκευάστηκαν μετά από το 1960, ενώ από το 1990 ως σήμερα για τη στέγαση προτιμούνται κυρίως οι μονοκατοικίες [2].

Οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορούν να αγοράσουν ακίνητα στη Δανία για μόνιμη στέγαση χωρίς να απαιτείται ειδική άδεια από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, πρέπει όμως να επισυναφθεί ειδική δήλωση στη συμφωνία αγοραπωλησίας. Ωστόσο, περίπου το 99% των εκπατρισθέντων που μένουν στη Δανία προτιμούν την ενοικίαση κατοικιών [2].

Για την εξεύρεση στέγης οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν πληροφορίες σε [3]:

- *Relocation agents*. Πρόκειται για κέντρα, τα οποία φέρνουν σε επαφή τους ενδιαφερόμενους με γραφεία αγοραπωλησίας ή ενοικίασης ακινήτων. Παρέχουν επίσης συμβουλές για τις περιοχές αναζήτησης ακινήτων, καθώς και για το πόσο συμφέρουσα είναι η αγορά ή η ενοικίαση κατοικίας στη Δανία για μια συγκεκριμένη περίοδο.
- *Γραφεία ενοικίασης κατοικιών*. Πρόκειται για ιδιωτικές επιχειρήσεις, οι οποίες κανονίζουν τη διάθεση ακινήτων προς ενοικίαση για μικρές ή μεγάλες χρονικές περιόδους. Το ενοίκιο εξαρτάται από το μέγεθος, την κατάσταση, την ηλικία και τη θέση του ακινήτου, καθώς και από την περίοδο της ενοικίασης.
- *Μεσιτικά γραφεία*. Στα γραφεία αυτά ο ενδιαφερόμενος απευθύνεται για την αγορά ακινήτου. Παράλληλα μπορεί να λάβει χρήσιμες πληροφορίες για πιθανή χρηματοδότηση και δάνεια από τράπεζες ή άλλους πιστωτικούς οργανισμούς.
- *Μέσα μαζικής ενημέρωσης*. Πληροφορίες για την εξεύρεση στέγης υπάρχουν άφθονες τόσο στο διαδίκτυο, στους δικτυακούς τόπους των μεγάλων μεσιτικών γραφείων, όσο και στις μεγαλύτερες εθνικές εφημερίδες της Δανίας (Berlingske Tidende, Jyllands-Posten, Politiken and Borsen) και συγκεκριμένα στα φύλλα της Παρασκευής, του Σαββάτου και της Κυριακής, στα οποία υπάρχουν πολλές αγγελίες για ενοικίαση ή αγορά ακινήτων. Επίσης υπάρχουν σύνδεσμοι για ιστοσελίδες σχετικές με την ενοικίαση ή την αγορά ακινήτων.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι:

Υπουργείο Δικαιοσύνης:
Relocation Agents:
Real estate agents:
Άλλες Ιστοσελίδες:

www.jm.dk
www.relocate.dk, www.house-of-relocation.com
www.settwell.dk, www.scandiahousing.dk, www.de.dk
www.home.dk, www.edc.dk

• *Εκμάθηση γλώσσας*

Οι περισσότεροι Δανοί μιλούν πολύ καλά αγγλικά, οπότε δεν είναι απαραίτητη η εκμάθηση της γλώσσας για τους αλλοδαπούς που ζουν και εργάζονται στη χώρα. Ωστόσο, μαθήματα εκμάθησης της δανέζικης γλώσσας παρέχονται από [2]:

- θερινά ή χειμερινά τμήματα στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας,
- δημοτικά κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων,
- δημόσια εκπαιδευτικά ινστιτούτα ή εκπαιδευτικά ινστιτούτα εγκεκριμένα από το κράτος και
- ιδιωτικά φροντιστήρια.

Η διάρκεια των μαθημάτων ποικίλει ανάλογα με τον εκπαιδευτικό οργανισμό και το επιθυμητό επίπεδο εκμάθησης της γλώσσας. Για τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης η παρακολούθηση των μαθημάτων στα δημόσιους οργανισμούς είναι δωρεάν, ενώ υπάρχει η δυνατότητα απόκτησης πιστοποιητικού γνώσης της δανέζικης γλώσσας κατόπιν ειδικών εξετάσεων [4].

Σχετικοί δικτυακοί τόποι:

Ministry for Refugee, Immigration and Integration Affairs: www.inm.dk
University of Copenhagen: www.ku.dk/sa/inter/UKintj.html
The Danish Cultural Institute: www.dankultur.dk/english/dancour.htm#DaDaDa
FOF København: www.kbh.fof.dk (δημ. κέντρο εκπαίδευσης ενηλίκων)
K.I.S.S.: www.kiss.dk/html/Brochureuk.htm (ιδ. φροντιστήριο)

• *Εκπαίδευση για τα παιδιά*

Στη Δανία η εκπαίδευση διακρίνεται σε υποχρεωτική πρωτοβάθμια, μετά-υποχρεωτική δευτεροβάθμια και ανώτερη ή ανώτατη [5].

Η **υποχρεωτική εκπαίδευση** πλήρους χρόνου διαρκεί 9 έτη και αφορά παιδιά ηλικίας μεταξύ 7 και 16 ετών. Η εκπαίδευση αυτή παρέχεται κυρίως σε δημοτικά σχολεία (Folkeskole) τα οποία είναι δημόσια σε ποσοστό 90% ή ιδιωτικά. Το σχολικό έτος διαρκεί συνήθως από τη δεύτερη Δευτέρα του Αυγούστου έως τις 20 Ιουνίου περίπου. Μετά το πέρας του ένατου έτους ο μαθητής μπορεί να παρακολουθήσει τον προχωρημένο κύκλο του δέκατου έτους.

Η υποχρεωτική εκπαίδευση στο δημοτικό σχολείο παρέχεται σε όλα τα παιδιά στη Δανία. Τα παιδιά που πρέπει να παραμείνουν τουλάχιστον 6 μήνες στη χώρα υπόκεινται επίσης στους κανονισμούς περί υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Ολόκληρη η υποχρεωτική εκπαίδευση είναι ίδια για όλους και παρέχεται δωρεάν. Τα βιβλία και το λοιπό διδακτικό υλικό παρέχονται στους μαθητές ως χρησιδάνειο.

Οι δημοτικές αρχές είναι υποχρεωμένες να προσφέρουν μαθήματα μητρικής γλώσσας σε παιδιά που κατάγονται από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διδασκαλία γίνεται στο δημοτικό σχολείο των μαθητών μετά το πέρας των κανονικών μαθημάτων [2].

Η πρόοδος των μαθητών ελέγχεται μέσω συνεχούς αξιολόγησης, παρόλο που δεν δίδονται βαθμοί μέχρι την όγδοη τάξη. Οι μαθητές προάγονται αυτόματα από τη μια τάξη στην επόμενη ανεξάρτητα από την ετήσια επίδοση. Ένας μαθητής μπορεί, εντούτοις, - με την έγκριση των γονέων του - να παρακολουθήσει για δεύτερη φορά την ίδια τάξη, εφόσον υπάρχουν λόγοι που υπαγορεύουν ότι ο εν λόγω μαθητής θα επωφεληθεί από το μέτρο αυτό.

Όταν τελειώνουν το δημοτικό σχολείο, οι μαθητές λαμβάνουν ένα απολυτήριο πιστοποιητικό (Bevis for Folkeskolens Afgangsprøvet), στο οποίο αναγράφονται τα μαθήματα που διδάχθηκαν, οι τελευταίοι βαθμοί για την εργασία όλου του έτους και τα αποτελέσματα των εξετάσεων. Δεν υπάρχουν γενικές υποχρεωτικές εξετάσεις· οι εξετάσεις διεξάγονται σε επιμέρους θεματική βάση και οι ίδιοι οι μαθητές αποφασίζουν κατά πόσον θα υποβληθούν σε εξέταση και σε ποια θέματα. Οι βαθμοί κυμαίνονται από 0 έως 13, αλλά δεν υπάρχει βάση. Οι απολυτήριες εξετάσεις του Folkeskole μπορούν να περιλαμβάνουν 11 μαθήματα, ενώ οι προχωρημένες απολυτήριες εξετάσεις (Folkeskolens udvidede afgangsprøve) μπορεί να περιλαμβάνουν 5 μαθήματα και μόνο στο τέλος του δέκατου έτους. Μόνο οι μαθητές που έχουν παρακολουθήσει τον προχωρημένο κύκλο του δέκατου έτους μπορούν να λάβουν μέρος σ' αυτές τις εξετάσεις.

Ο δεύτερος κύκλος της **μετά-υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης** μπορεί να διακριθεί:

- στη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεύτερου κύκλου:

Gymnasium και μαθήματα ανώτερου επιπέδου προπαρασκευαστικά εξετάσεων (Højere -Forberedelseseksamen - HF)

- στην επαγγελματική δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεύτερου κύκλου:

αρχική επαγγελματική κατάρτιση, ανώτερου επιπέδου μαθήματα εμπορικής (HHX) και τεχνικής (HTX) κατεύθυνσης.

Το Gymnasium αντιστοιχεί σε τριετή, ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και αφορά συνήθως μαθητές μεταξύ 16 και 19 ετών. Βασίζεται στην ένατη και δέκατη τάξη του Folkeskole και καταλήγει στις απολυτήριες εξετάσεις του ανώτερου δευτεροβάθμιου σχολείου από τις οποίες κρίνεται η εισαγωγή στην ανώτατη εκπαίδευση. Το Gymnasium απευθύνεται σε μαθητές ικανούς να παρακολουθήσουν ακαδημαϊκές σπουδές στην ανώτατη εκπαίδευση. Μια εναλλακτική του Gymnasium είναι το Studenterkurser, στο οποίο η φοίτηση είναι διετής και απευθύνεται σε μαθητές που

έχουν τελειώσει τη δέκατη τάξη και προσφέρει το ίδιο επίπεδο και τα ίδια θέματα σπουδών, όπως και το Gymnasium. Η φοίτηση στο δημόσιο γενικό ανώτερο δευτεροβάθμιο σχολείο είναι δωρεάν. Τα σχολικά βιβλία στο Gymnasium παρέχονται ως χρησιδάνειο στους μαθητές, ενώ το υπόλοιπο διδακτικό υλικό πρέπει αυτοί να το αγοράζουν.

Ο κύκλος μαθημάτων για την προετοιμασία στις ανώτερες εξετάσεις (HF) είναι διετής φοίτηση επιπέδου ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και προϋποθέτει την ολοκλήρωση της δέκατης τάξης του Folkeskole. Ο κύκλος αυτός διδάσκεται είτε στο Gymnasium ως πλήρης διετής φοίτηση, είτε σε ξεχωριστό εκπαιδευτικό ίδρυμα (κέντρο εκπαίδευσης ενηλίκων) σε μονοθεματική βάση για μερικά έτη. Ο κύκλος HF καταλήγει στις ανώτερες προπαρασκευαστικές εξετάσεις (τις εξετάσεις HF), στις οποίες η επιτυχία επιτρέπει την εγγραφή στην ανώτατη εκπαίδευση. Στο HF καταβάλλεται ένα μικρό ποσό διδάκτρων από τους συμμετέχοντες σε μονοθεματικούς κύκλους.

Το σχολικό έτος τόσο στο Gymnasium, όσο και στον κύκλο HF αρχίζει συνήθως γύρω στις 15 Αυγούστου και λήγει το Μάιο, όταν αρχίζουν οι εξετάσεις.

Μετά τη δευτεροβάθμια μετά-υποχρεωτική εκπαίδευση οι μαθητές μπορούν να προχωρήσουν στην **τριτοβάθμια εκπαίδευση**, η οποία περιλαμβάνει πανεπιστημιακές και μη πανεπιστημιακές σπουδές.

Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης διακρίνονται σε πανεπιστήμια, πανεπιστημιακά κέντρα, άλλα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης και ιδρύματα μη ακαδημαϊκής ανώτερης εκπαίδευσης στο πεδίο της επαγγελματικής (τεχνικής και εμπορικής) εκπαίδευσης.

Οι πανεπιστημιακές σπουδές παρέχουν κανονική, μακροπρόθεσμη και μεταπτυχιακή εκπαίδευση σε παραδοσιακά πανεπιστημιακά θέματα. Η Δανία υιοθέτησε πρόσφατα την αγγλοσαξονική ακαδημαϊκή δομή με την εισαγωγή των διπλωμάτων Bachelor και Ph.D. Οι συνήθεις πανεπιστημιακές σπουδές σήμερα συνίστανται σε σπουδές που καταλήγουν στο Bachelor's degree και ακολουθούνται από διετή φοίτηση που καταλήγει στο Candidatus degree (επίπεδο Master). Τρία έτη επιβλεπόμενων μεταπτυχιακών σπουδών μετά το Master καταλήγουν στο Ph.D.

Τα άλλα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης στον πανεπιστημιακό τομέα παρέχουν εκπαίδευση και κατάρτιση σε τομείς όπως η μηχανική, η κτηνιατρική, η ιατρική, η φαρμακευτική, η αρχιτεκτονική, η μουσική, οι καλές τέχνες και οι εμπορικές σπουδές.

Τα ιδρύματα μη ακαδημαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρέχουν σύντομους και μεσαίας διάρκειας κύκλους σπουδών, ιδιαίτερα στους τομείς των εμπορικών και τεχνικών θεμάτων, της εκπαίδευσης, της κοινωνικής εργασίας και της υγείας. Ειδικά κολέγια κατάρτιζουν δασκάλους για το Folkeskole. Υπάρχει ένας αυξανόμενος

αριθμός πανεπιστημιακών κύκλων σπουδών που διδάσκονται σε γλώσσα άλλη από τα δανικά (κυρίως στα αγγλικά).

Κατά κανόνα, το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και διαιρείται σε δύο εξάμηνα, από το Σεπτέμβριο έως τον Ιανουάριο και από το Φεβρουάριο έως το τέλος του Ιουνίου. Για την εισαγωγή στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης απαιτούνται τίτλοι ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι τίτλοι αυτοί είναι:

- το πιστοποιητικό απολυτήριων εξετάσεων ανώτερου δευτεροβάθμιου σχολείου,
- το πιστοποιητικό ανώτερων προπαρασκευαστικών εξετάσεων,
- το πιστοποιητικό ανώτερων εμπορικών εξετάσεων και
- το πιστοποιητικό ανώτερων τεχνικών εξετάσεων.

Για τα μη ακαδημαϊκά ιδρύματα είναι δυνατόν να γίνουν δεκτοί σπουδαστές που δεν διαθέτουν αυτούς τους τίτλους.

Οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να διαθέτουν απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αναγνωρισμένο ως ισοδύναμο του δανικού. Το σύστημα εισαγωγής για όλες τις σχολές με *numerus clausus* λειτουργεί βάσει του λεγόμενου συστήματος δύο ποσοστώσεων (*Two Quota System*), πράγμα το οποίο σημαίνει ότι υπάρχουν δύο ομάδες εισαγωγής με διαφορετικά κριτήρια και μεθόδους επιλογής. Η πρώτη ομάδα εισαγωγής επιλέγει σπουδαστές που έχουν επιτύχει υψηλό μέσο όρο στις απολυτήριες εξετάσεις. Η δεύτερη ομάδα εισαγωγής επιλέγει εκείνους τους σπουδαστές που έχουν χαμηλό μέσο όρο στις απολυτήριες εξετάσεις ή διαθέτουν εναλλακτικούς τίτλους ή ισοδύναμο αλλοδαπό τίτλο δευτεροβάθμιων σπουδών. Οι πολίτες της Ε.Ε. επιλέγονται στα πλαίσια της δεύτερης ομάδας. Κρίνονται βάσει του βαθμού τους, εφόσον το απολυτήριό τους στο δευτεροβάθμιο σχολείο αναγνωρισθεί ως ισοδύναμο προς το δανικό. Αν στη χώρα καταγωγής τους απαιτείται μια επιπλέον εισαγωγική ή προπαρασκευαστική εξέταση, οι υποψήφιοι πρέπει να έχουν περάσει και αυτήν.

Όσον αφορά στη γλώσσα, οι πολίτες της Ε.Ε. πρέπει να έχουν καλή γνώση τόσο των δανικών, όσο και των αγγλικών. Πρέπει να περάσουν το διαγώνισμα γλώσσας "Danish Test II", το οποίο λαμβάνει χώρα σε εθνικά γλωσσικά κέντρα. Στη Δανία δεν προβλέπονται δίδακτρα για την ανώτατη εκπαίδευση.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Ministry for Education:
Εθνικός οργανισμός Comenius:

www.inm.dk
Informationscenter for internationale studier or udveksling
Vandkunsten 3
DK-1467 Kobenhavn K
Τηλ.: +45-33.14.20.60, Φαξ: +45-33.14.36.40
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: [DK-
ICU.holm@lingua.eurokom.ie](mailto:DK-ICU.holm@lingua.eurokom.ie)

2.1.2. Συνθήκες εργασίας

- *Τρόποι εξεύρεσης εργασίας*

Η αναζήτηση απασχόλησης στη Δανία γίνεται με μέσα παρόμοια με αυτά που υπάρχουν στα περισσότερα κράτη μέλη της Ένωσης .

Συγκεκριμένα, υπάρχει η δυνατότητα [2], [3]:

- Εκδήλωσης άμεσου ενδιαφέροντος σε επιχειρήσεις ή οργανισμούς, στέλνοντας ένα αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα και μια συνοδευτική επιστολή, στην οποία θα πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι της επιθυμίας για απασχόληση στη συγκεκριμένη εταιρία.
- Εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε προσφορές εργασίας που δημοσιεύονται στον τύπο της Δανίας (καθημερινό ή ειδικευμένο), σε δικτυακούς τόπους εξεύρεσης εργασίας, στις ιστοσελίδες των μεγάλων εταιριών ή σε βάσεις δεδομένων για την απασχόληση.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι:

Τύπος: Berlingske Tidende, www.berlingske.dk
Politiken, www.politiken.dk
Morgenavisen Jyllandsposten, www.jp.dk
Borsen, www.borsen.dk

Διαδίκτυο: www.stepstone.dk
www.jobzonen.dk
www.job-guide.dk

Βάση δεδομένων: job portal Public Jobs, www.soeg.jubi.dk/guide

- Επικοινωνίας με γραφεία προσωρινής απασχόλησης, γραφεία προσλήψεων και γραφεία επαγγελματικού προσανατολισμού. Οι δημόσιες υπηρεσίες για την απασχόληση αποτελούν ειδικευμένους ενδιάμεσους που μπορούν να βοηθήσουν στην έρευνα.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Ministry for Employment:
www.bm.dk
Arbejksmarkedsstyrelsen

Arbejdsformidlingen København,

Blegdamsvej 56 - DK 2100 København
Τηλ.: +(45) 35 28 81 00, Φαξ: +(45) 35 36 24 11
www.job-net.dk
Kultorvet 17/Postboks 2235 - DK 1019 København K
Τηλ.: +(45) 33 93 43 53, Φαξ: +(45) 33 93 61 21

- *Ανεργία*

Το εργατικό δυναμικό της Δανίας αποτελείται από περίπου 2.875.000 γυναίκες και άνδρες. Αναγάγοντας τον αριθμό αυτό στον πληθυσμό της χώρας, προκύπτει ότι στη Δανία το ποσοστό απασχολούμενου πληθυσμού είναι ιδιαίτερα υψηλό. Μάλιστα, από σχετική μελέτη του Ο.Ο.Σ.Α. (OECD), προκύπτει ότι η απασχόληση στη Δανία είναι υψηλότερη απ' ότι στη Σουηδία, στη Γερμανία, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στις Η.Π.Α. και στην Ιαπωνία [2].

Το σχετικά υψηλό ποσοστό απασχόλησης στη Δανία οφείλεται κυρίως στη σημαντική συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας. Περίπου το 75% των γυναικών στη Δανία αποτελούν ενεργό εργατικό δυναμικό, ενώ για τους άνδρες το ποσοστό φτάνει το 82% [2].

Επίσης, αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό των συνθηκών απασχόλησης είναι το σχετικά χαμηλό ποσοστό της ανεργίας στη Δανία, το οποίο οφείλεται στην ανάπτυξη της οικονομίας στη δεκαετία του '90 και στην ελαστική αγορά εργασίας. Σύμφωνα με το Υπουργείο Εργασίας το ποσοστό ανεργίας το 2000 δεν υπερέβαινε το 5% του εργατικού δυναμικού, το οποίο αντιστοιχεί σε μόλις 140.000 άτομα [6].

Η απασχόληση των μηχανικών γνώρισε μεγάλες ανακατανομές στις δεκαετίες του '80 και του '90. Μέχρι περίπου το μέσο της δεκαετίας του '80 η ανεργία των μηχανικών κυμαίνονταν σε χαμηλά επίπεδα και διαρκώς μειωνόταν. Όμως η υπερπροσφορά μηχανικών και η αύξηση της απασχόλησης κατά τα έτη 1982 ως 1986 είχαν ως αποτέλεσμα την πτώση της απασχόλησης στη Δανία. Η μείωση στο εργατικό δυναμικό επηρέασε όλους τους τομείς της οικονομίας, αλλά είχε ιδιαίτερο αντίκτυπο στον κατασκευαστικό τομέα και στη βιομηχανία. Τα αυξανόμενα προβλήματα της συγκεκριμένης περιόδου επέφεραν τη δραματική πτώση των εισαχθέντων φοιτητών στις Πολυτεχνικές σχολές και συνεπώς τη μείωση του αριθμού των νέων διπλωματούχων μηχανικών [6].

Σήμερα η οικονομία της Δανίας είναι σε πλεονεκτική θέση· τα ποσοστά απασχόλησης διαρκώς αυξάνονται και η ανεργία διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα. Το ποσοστό απασχόλησης των μηχανικών ακολουθεί ανοδική πορεία, ενώ η ανεργία περιορίζεται. Για τα επόμενα χρόνια, η αγορά εργασίας για τους μηχανικούς προβλέπεται ακόμη πιο αποδοτική. Η κατάσταση των προηγούμενων ετών, αλλά και οι προβλέψεις για τα επόμενα χρόνια παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα 1.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Ministry for Employment:
National Authority of Labour

www.bm.dk
www.ams.dk/english

	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010
Διπλ. μηχανικός							
Απασχόληση	28,67	31,14	34,62	39,10	41,52	40,99	38,90
Δυναμικό	29,34	31,78	36,72	42,25	43,91	42,75	39,56
Ανεργία	2,4	2,0	5,7	7,4	5,4	4,1	1,7
Πολιτικός μηχανικός							
Απασχόληση	8,68	11,81	13,73	14,81	16,04	16,36	16,24
Δυναμικό	9,92	12,06	14,42	15,53	16,49	16,62	16,13
Ανεργία	2,5	2,0	4,8	4,6	2,7	1,5	-0,7

Πίνακας 1. Η εξέλιξη στην απασχόληση, στο δυναμικό και στην ανεργία των διπλωματούχων και των πολιτικών μηχανικών κατά τα έτη 1980-2010 [6].

- *Δικαιώματα εργαζομένων*

Σε σχέση με τα άλλα μέλη-κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η απασχόληση στη Δανία καθορίζεται σε μικρό ποσοστό από νομοθετικές διατάξεις, οι οποίες προβλέπουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εργαζομένων, την αποζημίωση για υπερωρίες, την άδεια. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις συλλογικές ή ατομικές συμβάσεις εργασίας μπορούν να υπερκαλύψουν τις νομοθετικές διατάξεις προς όφελος των εργαζομένων.

Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας καλύπτουν σχεδόν το σύνολο της απασχόλησης στο δημόσιο τομέα, αλλά μόλις 15-20% των θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα. Κατά κανόνα, ο εργαζόμενος στον ιδιωτικό τομέα υπογράφει σύμβαση εργασίας πριν ξεκινήσει την εργασία του. Στη σύμβαση καθορίζεται το ύψος του μισθού του και η επικουρική σύνταξη, οι ώρες εργασίας και η αποζημίωση για τυχόν υπερωρίες. Εκτός από τις διατάξεις που προβλέπονται από τη Διεύθυνση Εργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν υπάρχει ειδική νομοθεσία στη Δανία για το περιεχόμενο των ιδιωτικών συμφωνητικών εργασίας [2].

Οι ώρες εργασίας καθορίζονται επίσης από τις συλλογικές ή τις ατομικές συμβάσεις εργασίας κι όχι από νομοθετικές διατάξεις. Αντιστοιχούν συνήθως σε 37 ώρες ανά εβδομάδα. Η εργάσιμη ημέρα ξεκινάει συνήθως μεταξύ 8:00-9:30 και τελειώνει μεταξύ 16:00-17:30. Στο ενδιάμεσο υπάρχει κενό για γεύμα διάρκειας 30 λεπτών.

Οι υπερωρίες είναι αρκετά συνηθισμένες στη Δανία. Κατά μέσο όρο οι εργαζόμενοι στη Δανία εργάζονται περίπου 42 ώρες την εβδομάδα με μεγάλα ποσοστά απόκλισης. Πρέπει να διευκρινιστεί αν η αποζημίωση για τις υπερωρίες συμπεριλαμβάνεται στο μισθό ή δίνεται επιπρόσθετα. Στη δεύτερη περίπτωση πρέπει να διευκρινιστεί επίσης αν η αποζημίωση μεταφράζεται σε οικονομικές απολαβές (με σταθερό ή κυμαινόμενο ποσοστό, ανάλογα με τις ώρες) ή σε μείωση του χρόνου εργασίας [3].

Οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα άδειας 5 εβδομάδων. Τον πρώτο χρόνο εργασίας οι εργαζόμενοι μπορούν να πάρουν άδεια χωρίς αποδοχές. Τα τελευταία χρόνια γίνεται προσπάθεια να καθιερωθεί το δικαίωμα άδειας από την εργασία διάρκειας 6 εβδομάδων. Επίσης το κράτος έχει θεσπίσει συνολικά 11 δημόσιες αργίες.

Σε περίπτωση απόλυσης ο εργαζόμενος πρέπει να ειδοποιηθεί 1 μήνα πριν τη διακοπή της σύμβασής του για διάρκεια εργασίας 3 μηνών, 3 μήνες μετά από εργασία 6 μηνών ή 4 μήνες μετά από εργασία 3 ετών. Η απόλυση μπορεί να στηρίζεται σε πολλούς λόγους, όπως για παράδειγμα στην έλλειψη αντικειμένου εργασίας ή στην αναδιάρθρωση της εταιρίας. Στις περιπτώσεις αυτές δεν προβλέπεται αποζημίωση. Σε διαφορετική περίπτωση ο εργαζόμενος δικαιούται αποζημίωση ίση με το μισθό ενός ως και τριών μηνών.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Ministry for Employment:

www.bm.dk

- *Εκπροσώπηση εργαζομένων και μηχανικών*

Δεδομένου ότι το καθεστώς απασχόλησης στη Δανία καθορίζεται κυρίως από συλλογικές συμβάσεις εργασίας, τα εργατικά σωματεία έχουν σημαντικό ρόλο στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

Ο κύριος φορέας εκπροσώπησης των μηχανικών είναι ο Σύλλογος των Δανών Μηχανικών (The Society of Danish Engineers), το επίσημο καθεστώς του οποίου επικεντρώνεται:

- στο διακανονισμό των αμοιβών στο δημόσιο τομέα. Οι διακανονισμοί γίνονται μεταξύ του συλλόγου και εκπροσώπων της Κυβέρνησης ή των Δήμων και καλύπτουν όλους τους μηχανικούς που εργάζονται στο δημόσιο τομέα.
- στην αναγνώριση των προσόντων. Σύμφωνα με την οδηγία 89/48 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αναγνώριση των προσόντων των μηχανικών στη Δανία καθορίζεται από το συγκεκριμένο σύλλογο.
- στην αποδοχή του ως Οργανισμού της Αγοράς Εργασίας. Αυτό σημαίνει ότι αφενός οι εισφορές των μελών του εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημα, αφετέρου ο σύλλογος δεν αποδίδει Φ.Π.Α.

Ο Σύλλογος Δανών Μηχανικών καλύπτει περίπου 60.000 μηχανικούς όλων των ειδικοτήτων και προασπίζει το συμφέρον τους σε όλα τα σημαντικά θέματα, με αποτέλεσμα να έχει σημαντική επιρροή στην πολιτική της χώρας για την τεχνολογία, τη βιομηχανία και την αγορά εργασίας.

Επίσης, προσπαθεί να διαφυλάξει τα δικαιώματα των μελών του όσον αφορά στις αμοιβές και στην απασχόληση, στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, καθώς και στη συνεχιζόμενη κατάρτιση.

Στο σύλλογο ανήκουν μηχανικοί που απέκτησαν το δίπλωμά τους στη Δανία ή και στο εξωτερικό, ανεξάρτητα από τον τομέα απασχόλησής τους. Παρέχει δε ιδιαίτερη στήριξη και συμβουλές σε άνεργους μηχανικούς και έχει οργανώσει βάση δεδομένων για την εξεύρεση εργασίας.

Στο Σύλλογο Δανών Μηχανικών υπάγονται μικρότερα σωματεία, ανάλογα με την ειδικότητα των μηχανικών. Αυτά είναι:

- Aeronautical Society (Flyveteknisk Selskab, FLY)
- Automotive Section (Automatiseringsteknisk Selskab)
- Chemical Engineers' Section (Kemiingeniørgruppen, K-gr)

- Danish Concrete Society (Dansk Betonforening, DBF)
- Danish Oil and Gas Society (Olie-Gas-Gruppen, OLGAS)
- Danish Society of Assessment (Dansk Selskab for Taksation)
- Danish Society of Computer Technology (Dansk Selskab for Datateknik)
- Danish Society of Fire Technology (Brandteknisk Selskab, BS)
- Danish Society of Food Science and Technology (Levnedsmiddelselskabet, LEVS)
- Danish Society of Heating, Ventilation and Aircondition (Dansk Selskab for Varme- og Klimateknik, Danvak-Ing)
- Danish Society for Materials Research and Testing (Dansk Selskab for Materialeprøvning og -forskning, DSM)
- Danish Society for Military Technology (Militærteknisk Forening, MtF)
- Danish Society for Nuclear Technology (Dansk Kerneteknisk Selskab, DKS)
- Danish Society for Polymer Technology (Polymerteknisk Selskab, PTS)
- Danish Society of Processing Technology (Procesteknisk Selskab)
- Danish Society for Railway Engineering (Jernbaneteknisk Faggruppe, JEFA)
- Danish Society of Refrigeration Engineers (Selskabet for Køleteknik)
- Danish Society for Road Construction, Traffic Engineering and Town Planning (Vej- og Byplanforeningen, V&B)
- Fuel & Combustion Technology Association (Brændsels- og Energiteknisk Selskab, BES)
- Graphic Arts Society (Grafisk Teknisk Selskab, GTS)
- IDA Construction (IDA BYG)
- IDA Production Technology Society (Produktionsteknisk Selskab)
- Section for Technical Education (Selskabet for Tekniske Uddannelsesspørgsmål, STUS)
- Society of Automation (Automobilteknisk Selskab, AUTO)
- Society for Mechanical Engineering (Dansk Maskinteknisk Selskab)
- Society of RISK Assessment (Selskabet for Risikovurdering, RISK)
- Society for Sustainable Technology (Selskabet for Grøn Teknologi)
- Society for Technology Analysis and Assessment (Selskabet for Teknologianalyse og - vurdering, STAV)
- Society for Work Environment and Working Conditions (Selskab for Arbejdsmiljø, SAM)
- Teletechnical Society (Teleteknisk Selskab)
- The Danish Maritime Society (Maritimt Selskab)
- The e-group (E-gruppen, E-gr)
- The Logistic Society (LogistikSelskabet)
- The Management Society (IDA Management)
- The Mercantile Economic Society (Merkantil Økonomisk Selskab)
- The Society for Construction- and Installation Techniques (Selskabet for Bygge- og Anlægsteknik)

- The Society of Constructional Physics (Selskab for Bygningsfysik)
- The Society for Environmental Engineering (IDAmiljø)
- The Society of Expert Appraisal (Selskabet for Syns- og Skønsmænd)
- The Society for Historical Technology (Selskabet for Historisk Teknologi, HITEK)
- The Society of Information Technology (Selskab for Informationsteknologi, IDA-IT)
- The Society of Electrotechnics (Selskabet for Elektroteknik)
- The Society for Planning, Roads and Traffic (Selskabet for Planlægning, Veje og Trafik)
- Third World Issues (Ulandsfagligt Selskab, ULAND)

Κάθε μέλος του Συλλόγου Δανών Μηχανικών έχει το δικαίωμα να συμμετέχει δωρεάν σε τρία από τα παραπάνω σωματεία, ενώ με σχετική επιβάρυνση παρέχεται η δυνατότητα εγγραφής σε περισσότερα.

Η εγγραφή στο σύλλογο γίνεται υποβάλλοντας σχετική αίτηση και:

- αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα.
- αποδεικτικά σπουδών (δίπλωμα πανεπιστήμιου και απολυτήριο λυκείου πρωτότυπα και μεταφρασμένα, αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων).
- στοιχεία για προηγούμενη απασχόληση (προαιρετικά συστατική επιστολή).
- επιταγή ύψους 1031,50 DKK (περίπου 140€). Στην περίπτωση αποδοχής της εγγραφής του μέλους στο σύλλογο, το ποσό αντιστοιχεί στη συνδρομή του πρώτου τριμήνου. Διαφορετικά το ποσό επιστρέφεται. Η πληρωμή των επόμενων συνδρομών γίνεται στο πρώτο τρίμηνο κάθε έτους, ανεξάρτητα από μελλοντικές πιθανές μειώσεις (σε περίπτωση ανεργίας ή παρόμοιων καταστάσεων).

Ο κύριος εκπρόσωπος των αρχιτεκτόνων στη Δανία είναι ο Σύλλογος Δανών Αρχιτεκτόνων (Federation of Danish Architects), ο οποίος ιδρύθηκε το 1951 μετά από συγχώνευση της Ένωσης Ακαδημαϊκών Αρχιτεκτόνων με τον τότε Οργανισμό των Δανών Αρχιτεκτόνων. Τα 6500 περίπου μέλη του έχουν το δικαίωμα να φέρουν τον τίτλο του αρχιτέκτονα, μέλους της ακαδημαϊκής ένωσης των αρχιτεκτόνων.

Έχει υπό τη σκέπη του την Ένωση Δανών Μισθωτών Αρχιτεκτόνων (Union of Salaried Architects), στον οποίο εγγράφονται οι μισθωτοί αρχιτέκτονες, καθώς και το Συμβούλιο των **Ελεύθερων Επαγγελματιών** Αρχιτεκτόνων (Danish Council of Practising Architects), στον οποίο εγγράφονται τεχνικές εταιρίες ή ιδιωτικά γραφεία όταν ένας από τους αντιπροσώπους είναι μέλος του Συλλόγου Δανών Αρχιτεκτόνων και έχει τουλάχιστον 5ετή εμπειρία στο αντικείμενο.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

The Society of Danish Engineers:

www.ida.dk
Kalvebod Brygge 31-33
DK-1780 København V
Tel: + 45 33 18 48 48 , Fax: + 45 33 18 48 97

Federation of Danish Architects:

www.dal-aa.dk
Arkitekternes Hus
Strandgade 27 A
1401 København K
Tel: +45 32 83 69 00, Fax: +45 32 83 69 01

Union of Salaried Architects

www.arch.dk

Danish Council of Practising Architects:

www.par.dk

2.2. Αναγνώριση πτυχίων και επαγγελματικών δικαιωμάτων

2.2.1. Μηχανικοί

- Σπουδές-τίτλοι-ειδικότητες

Υπάρχουν 5 κολέγια στη Δανία, τα οποία προσφέρουν προγράμματα προπτυχιακών σπουδών στους μηχανικούς και οδηγούν στην απονομή του «πτυχίου στην επιστήμη του μηχανικού». Τα προγράμματα σπουδών διαρκούν συνήθως τρεισήμισι έτη και περιλαμβάνουν πρακτική άσκηση σε τεχνικές εταιρίες της Δανίας ή του εξωτερικού. Αφορούν στο αντικείμενο του [7]:

- πολιτικού μηχανικού,
- ηλεκτρονικού μηχανικού,
- ηλεκτρολόγου μηχανικού,
- χημικού μηχανικού,
- μηχανολόγου μηχανικού,
- μηχανικού παραγωγής,
- μηχανικού εξαγωγών (με διάρκεια σπουδών τεσσερισήμισι έτη) και
- μηχανικού ανάπτυξης εταιριών (business development engineering, με διάρκεια σπουδών τεσσερισήμισι έτη).

Όλα τα κολέγια είναι κρατικά και υπόκεινται σε εξωτερικούς ελέγχους ποιότητας.

Εκτός από τα κολέγια, προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών στην επιστήμη του μηχανικού παρέχονται από τρία πανεπιστήμια.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Engineering College of Copenhagen:

Ingeniørhøjskolen i København
Lautrupvang 15, 2750 Ballerup
Tel: +45 44 80 50 88, fax: +45 44 80 50 10

www.ihk.dk

Engineering College of Odense:

Ingeniørhøjskolen Odense Teknikum
Niels Bohrs Alle 1, 5230 Odense M
Tel: +45 63 14 03 00, fax: +45 63 14 03 04

www.iot.dk

Engineering College of Aarhus:	Ingeniørhøjskolen i Århus Dalgas Avenue 2, 8000 Aarhus C Tel: +45 86 13 62 11, fax: +45 86 13 64 88 www.ih.dk
The Herning Institute of Business Administration and Technology	Handels- og IngeniørHøjskolen Birk Centerpark 15, 7400 Herning Tel: +45 97 20 83 11, fax: +45 97 20 83 12 www.hih.dk
Vitus Bering International:	Vitus Bering Center for Videregående Uddannelse Chr. M. Østergaards Vej 4, 8700 Horsens Tel: +45 76 25 50 00, fax: +45 76 25 51 00 www.vitusbering.dk
Aalborg University:	Aalborg Universitet Fredrik Bajer Vej 5, Postbox 159, 9100 Aalborg Tel: +45 96 35 80 80, fax: +45 98 15 15 22 www.auc.dk
Technical University of Denmark:	Danmarks Tekniske Universitet Bygning 101 A, 2800 Lyngby Tel: +45 45 25 25 25, fax: +45 45 88 17 99 www.dtu.dk
University of Southern Denmark:	Syddansk Universitet Campusvej 55, 5230 Odense M Tel: +45 65 50 10 00, fax: +45 66 50 10 90 www.sdu.dk
Danish Ministry of Education:	Undervisningsministeriet Frederiksholms Kanal 21, 1220 København K Tel: +45 33 92 50 00, fax: + 45 33 92 55 47 www.uvm.dk

- Άσκηση επαγγέλματος

Το επάγγελμα του μηχανικού περιλαμβάνεται στο πεδίο εφαρμογής του γενικού συστήματος αναγνώρισης των πτυχίων. Δεν υπόκειται σε ιδιαίτερους κανόνες στη Δανία, συνεπώς μπορεί να ασκηθεί χωρίς να απαιτείται κατά κανόνα η χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος [5].

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

The Society of Danish Engineers: www.ida.dk

- Αναγνώριση και ισοτιμία πτυχίων

Σε γενικές γραμμές, κάθε μηχανικός έχει το δικαίωμα να επωφεληθεί από την αναγνώριση των πτυχίων σύμφωνα με τις Κοινοτικές Οδηγίες, αν οι επαγγελματικοί τίτλοι τού επιτρέπουν να ασκήσει το επάγγελμα του μηχανικού στη χώρα προέλευσης. Αντικείμενο της αναγνώρισης αποτελεί ο τίτλος ή το σύνολο των τίτλων που δίνουν πρόσβαση στο επάγγελμα του μηχανικού στο κράτος μέλος προέλευσης (για παράδειγμα, πανεπιστημιακό πτυχίο + επαγγελματική εμπειρία) [5].

Το κράτος υποδοχής μπορεί να ζητήσει την υποβολή σε περίοδο άσκησης ή εξετάσεις καταλληλότητας, (κατ' επιλογή του υποψηφίου), εφόσον υπάρχουν ουσιώδεις διαφορές μεταξύ της εκπαίδευσης στη χώρα προέλευσης και στο κράτος υποδοχής. Η ύπαρξη τέτοιων διαφορών δικαιολογεί την εφαρμογή μέτρων

αντιστάθμισης, αλλά δεν δικαιολογεί (εφόσον πληρούνται οι άλλες προϋποθέσεις) την άρνηση της αναγνώρισης [5].

Στην περίπτωση αυτή οι αρχές της χώρας υποδοχής έχουν προθεσμία τεσσάρων μηνών για να απαντήσουν στην αίτηση για αναγνώριση των προσόντων. Σε περίπτωση άρνησης, η απόφαση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και δίνεται η δυνατότητα προσφυγής στη δικαιοσύνη σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες στη χώρα υποδοχής. Η έλλειψη απόφασης εντός της προθεσμίας των τεσσάρων μηνών θεωρείται ως έμμεση απόρριψη. Τα κοινοτικά θεσμικά όργανα δεν έχουν τη δυνατότητα να ακυρώσουν διοικητικές αποφάσεις που έχουν λάβει οι εθνικές αρχές. Μόνο τα αρμόδια εθνικά όργανα μπορούν να ακυρώσουν μια απόφαση απόρριψης της αίτησης για την αναγνώριση των επαγγελματικών σας πτυχίων. Οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου περιορίζονται στο να αναγνωρίσουν την παράβαση ενός κράτους λόγω κακής εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου ή της ύπαρξης εθνικής νομοθεσίας που είναι ασυμβίβαστη με το κοινοτικό δίκαιο. Εναπόκειται στις αρχές του εν λόγω κράτους να τροποποιηθούν οι μεμονωμένες αποφάσεις που έχουν λάβει σύμφωνα με πρακτική ή νομοθεσία που έχει καταδικαστεί από το Δικαστήριο [5].

Μετά την αναγνώριση των επαγγελματικών πτυχίων, μπορεί να υποβληθεί υποψηφιότητα για θέση μηχανικού όπως και οι κάτοχοι εθνικών πτυχίων, με τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις.

Κείμενα αναφοράς: Οδηγίες 89/48/ΕΟΚ και 92/51/ΕΟΚ+οδηγός για το γενικό σύστημα επαγγελματικών πτυχίων.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

The Society of Danish Engineers:

[Erhvervs og Selskabsstyrelsen](#),

www.ida.dk

Kampmannsgade 1,
DK - 1780 Kobenhavn
Tel : +45.33.12.42.80

2.2.2. Αρχιτέκτονες

- Σπουδές-τίτλοι-ειδικότητες

Οι σπουδές της αρχιτεκτονικής στη Δανία παρέχονται από δύο πανεπιστήμια και διαρκούν 5 έτη (10 εξάμηνα). Το πρόγραμμα σπουδών χωρίζεται σε δύο έτη βασικής εκπαίδευσης και σε τρία έτη εξειδίκευσης, στα οποία περιλαμβάνονται 3 μήνες για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας και τρίμηνη πρακτική άσκηση στη Δανία ή στο εξωτερικό. Οι σπουδές εποπτεύονται από το Υπουργείο Πολιτισμού της χώρας [8].

Μετά το πέρας των σπουδών απονέμεται ο τίτλος του αρχιτέκτονα (Arkitekt M.A.A.).

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

The Royal Academy of Fine Arts, School of Architecture:
Philip de Langes Allé
DK-1435 København K
+45 32 68 60 00
www.karch.dk

Aarhus School of Architecture:
Arkitektskolen i Aarhus
Nørreport 20
DK 8000 Århus C
Tel.: +45 8936 0000
Fax: +45 8613 0645
www.a-aarhus.dk

- Άσκηση επαγγέλματος

Η αρχιτεκτονική και το επάγγελμα του αρχιτέκτονα στη Δανία δεν υπόκεινται σε κανόνες. Συνεπώς η άσκηση του επαγγέλματος είναι ελεύθερη [5].

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Federation of Danish Architects: www.dal-aa.dk

- Αναγνώριση και Ισοτιμία πτυχίων

Το επάγγελμα του αρχιτέκτονα στην Ευρωπαϊκή Ένωση καλύπτεται από την οδηγία 85/384/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 1985. Για την αναγνώρισή του βάσει της οδηγίας αυτής, θα πρέπει τα σχετικά τυπικά προσόντα να προβλέπονται στο άρθρο 11 της οδηγίας ή στην ανακοίνωση που προβλέπεται από το άρθρο 7 [5].

Ωστόσο, η εν λόγω οδηγία δεν περιέχει πλήρη εναρμόνιση της εκπαίδευσης για αρχιτέκτονες. Μπορούν συνεπώς να υπάρχουν και άλλα προγράμματα σπουδών αρχιτεκτονικής που δεν συμφωνούν με την οδηγία αυτή, αλλά είναι απόλυτα νόμιμα. Οι σπουδές αυτές (και τα σχετικά πτυχία που τις επιβεβαιώνουν) μπορούν να αναγνωριστούν βάσει του άρθρου 52 της συνθήκης ΕΚ, όπως ερμηνεύθηκε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στην απόφασή του της 7ης Μαΐου 1991 στην υπόθεση C-340/89 «Βλασσοπούλου». Σύμφωνα με τη νομολογία αυτή το κράτος μέλος υποδοχής είναι υποχρεωμένο να λάβει υπόψη, όταν του υποβάλλεται αίτηση άσκησης επαγγέλματος που υπόκειται σε κανόνες από την πλευρά μετακινούμενου, ο οποίος έχει το δικαίωμα να ασκεί το ίδιο επάγγελμα στο κράτος καταγωγής ή προέλευσης, τα πτυχία, πιστοποιητικά και άλλους τίτλους που κατέχει ο υποψήφιος, καθώς και την επαγγελματική του πείρα. Εάν αυτά τα τυπικά προσόντα ισοδυναμούν με αυτά που απαιτεί η εθνική νομοθεσία για την άσκηση του επαγγέλματος του αρχιτέκτονα θα πρέπει να παρέχεται η ίδια άδεια και στον μετακινούμενο. Εάν δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο, θα πρέπει να του δοθεί η δυνατότητα να καλύψει τα κενά της εκπαίδευσής του. Τελικά, οποιαδήποτε διοικητική απόφαση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να δίνει τη δυνατότητα δικαστικής προσφυγής, ώστε να ελεγχθεί αν είναι σύμφωνη με το κοινοτικό δίκαιο [5].

Η αναγνώριση που προβλέπεται από την οδηγία (καθώς κι αυτή που βασίζεται απευθείας στο άρθρο 52 της συνθήκης ΕΚ) δεν ισχύει για πτυχία που έχουν αποκτηθεί από υπηκόους της Κοινότητας σε κράτος εκτός της Ένωσης. Όταν το πτυχίο έχει αποκτηθεί σε τρίτη χώρα η αναγνώρισή του είναι προαιρετική και εμπίπτει στην αρμοδιότητα κάθε κράτους μέλους. Η αναγνώριση ενός πτυχίου τρίτης χώρας από ένα κράτος μέλος δεν υποχρεώνει και τα άλλα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν το πτυχίο αυτό. Ο νομικός ορισμός της αρχιτεκτονικής, καθώς και το νομικό καθεστώς του επαγγέλματος του αρχιτέκτονα (για παράδειγμα δικαιώματα, υποχρεώσεις, αρμοδιότητες, ασυμβίβαστο) καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους υποδοχής. Συνεπώς, το νομικό καθεστώς του μετακινούμενου θα είναι το ίδιο με αυτό των επαγγελματιών που έχουν αποκτήσει τα τυπικά προσόντα τους στο κράτος μέλος υποδοχής. Αυτό μπορεί να έχει ως συνέπεια να μην διαθέτει ο μετακινούμενος στο κράτος υποδοχής ορισμένες αρμοδιότητες που είχε στο κράτος μέλος καταγωγής ή προέλευσης [5].

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Federation of Danish Architects:

www.dal-aa.dk

2.3. Εργασιακές σχέσεις

2.3.1. Μηχανικοί

Οι μηχανικοί στη Δανία μπορούν να απορροφηθούν στη βιομηχανία, στις κατασκευές, σε ιδιωτικές εταιρίες, στο δημόσιο τομέα ή να ασκήσουν ελεύθερο επάγγελμα. Στον ιδιωτικό τομέα οι μισθοί καθορίζονται από την ελεύθερη αγορά, ενώ στο δημόσιο καθορίζονται από συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Το ύψος ενός μέσου μισθού μηχανικού στη Δανία είναι ίσο με περίπου ίσο με 24500 DKK (3300€) [9].

Η εθνική νομοθεσία αναφορικά με την κατασκευή δημοσίων έργων ή άλλων ειδικών θεμάτων μπορεί να βρεθεί στην ιστοσελίδα της διαδικτυακής υπηρεσίας αναζήτησης νομικών πληροφοριών www.retsinfo.dk.

2.3.2. Αρχιτέκτονες

Οι αρχιτέκτονες στη Δανία μπορούν να εργαστούν σε τεχνικές εταιρίες ή γραφεία, στο δημόσιο τομέα ή να ασκήσουν ελεύθερο επάγγελμα. Στον ιδιωτικό τομέα οι αποδοχές τους προσδιορίζονται με ιδιωτικά συμφωνητικά, ενώ στο δημόσιο τομέα ισχύουν συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Ο μέσος μισθός ενός νέου αρχιτέκτονα που εργάζεται στο δημόσιο είναι ίσος με 25000 DKK (3362,5€), ενώ στον ιδιωτικό τομέα πλησιάζει τις 26000 DKK (3497€) [10].

Για τη συμμετοχή σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα είναι απαραίτητη η εγγραφή στην Ένωση των Δανών Αρχιτεκτόνων, η οποία είναι συνήθως ο φορέας υλοποίησης και επόπτευσης των διαγωνισμών [11].

2.4. Ασφάλιση

2.4.1. Μηχανικοί

Η κοινωνική ασφάλιση στη Δανία περιλαμβάνει διάφορους κλάδους που συνδέονται με την επαγγελματική απασχόληση και αφορούν τόσο στους μισθωτούς, όσο και στους ελεύθερους επαγγελματίες [5].

Για τους μισθωτούς υπάρχουν οι ακόλουθοι κλάδοι:

- (προαιρετική) ασφάλιση κατά της ανεργίας,
- χρηματικές παροχές ασθενείας και μητρότητας,
- συμπληρωματική συνταξιοδότηση και
- ασφάλιση κατά εργατικών ατυχημάτων.

Για τους ανεξάρτητους εργαζομένους υπάρχουν οι παρακάτω κλάδοι που συνδέονται με την ασκούμενη δραστηριότητα:

- (προαιρετική) ασφάλιση κατά της ανεργίας και
- χρηματικές παροχές ασθενείας και μητρότητας.

Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της Δανίας περιλαμβάνει επίσης ορισμένες παροχές που καλύπτουν όλους τους μόνιμους κατοίκους, όπως:

- επιδόματα σε είδος ασθενείας και μητρότητας,
- επιδόματα σε περίπτωση θανάτου (κάλυψη εξόδων κηδείας),
- αναπηρικές συντάξεις και συντάξεις γήρατος, καθώς και
- οικογενειακά επιδόματα.

Οι εργοδότες έχουν την υποχρέωση να μεριμνούν για την εγγραφή των εργαζομένων στο σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, καθώς και για την απόδοση των εισφορών, τόσο των εργοδοτικών, όσο και των εργαζομένων. Επίσης οι εργοδότες οφείλουν να μεριμνούν για την σύναψη ασφάλισης κατά εργατικών ατυχημάτων.

Οι εργαζόμενοι πρέπει να εγγραφούν οι ίδιοι στο ταμείο ανεργίας, αν επιθυμούν συμμετοχή σ' αυτό. Η εγγραφή πρέπει να πραγματοποιηθεί στο ταμείο ανεργίας του κλάδου στον οποίο απασχολείται ο εργαζόμενος.

Οι ανεξάρτητοι εργαζόμενοι οφείλουν επίσης να εγγραφούν οι ίδιοι στο ταμείο ανεργίας, αν το επιθυμούν. Η εγγραφή πρέπει να πραγματοποιηθεί σε ένα από τα ταμεία ανεργίας που αφορούν ειδικά τους ανεξάρτητους εργαζομένους.

Δεν απαιτείται μεμονωμένη εγγραφή κάθε εργαζομένου στα συστήματα ιατρικής περίθαλψης (παροχές σε είδος) και χρηματικών παροχών ασθενείας και μητρότητας, συντάξεων γήρατος και αναπηρίας και οικογενειακών επιδομάτων, επειδή οι παροχές αυτές χορηγούνται σε όλους όσους κατοικούν μόνιμα στη Δανία.

Τα άτομα που έρχονται να εγκατασταθούν στη Δανία, πρέπει να ενημερώσουν τον δήμο του τόπου κατοικίας τους. Μετά την εγγραφή στο δήμο εκδίδεται ένα πιστοποιητικό ασφάλισης ασθενείας, το οποίο παρέχει το δικαίωμα είσπραξης επιδομάτων ιατρικής περίθαλψης (παροχές σε είδος) και βάσει του οποίου χορηγούνται τα ενδεχόμενα οικογενειακά επιδόματα.

Τα άτομα που πρέπει να υπαχθούν στην κοινωνική ασφάλιση της Δανίας, ακόμα και αν δεν κατοικούν στη χώρα, οφείλουν να απευθυνθούν στο δήμο (του τόπου στον οποίο κατοικούσαν τελευταία ή του τόπου στον οποίο είναι εγκατεστημένος ο εργοδότης τους) για την εγγραφή τους στην ασφάλιση ιατρικής περίθαλψης, η οποία τους δίνει το δικαίωμα να εισπράττουν τα επιδόματα σε είδος που χορηγούνται σε περίπτωση ασθενείας και μητρότητας, καθώς και τα οικογενειακά επιδόματα.

Όταν υποβάλλουν αίτηση, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να προσκομίζουν αποδεικτικά στοιχεία ότι κατοικούν στη Δανία, όπως σύμβαση εργασίας, πιστοποιητικό που να βεβαιώνει την άσκηση δραστηριότητας ή άλλη έγγραφη απόδειξη της σχέσης εργασίας.

Ειδικότερα για την ασφάλιση υγείας, οι ευρωπαίοι πολίτες που μετακινούνται στη Δανία και έχουν δημόσια ασφάλεια υγείας στη χώρα τους, καλύπτονται από το σύστημα υγείας της Δανίας από τη στιγμή που φθάνουν στη χώρα. Για την ένταξη στο σύστημα ασφάλισης πρέπει να συμπληρωθεί το έντυπο E104, αφού γίνει η ανάληψη εργασίας ή μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα. Αν η παραμονή στη Δανία διαρκεί μέχρι 1 έτος, είναι απαραίτητη η συμπλήρωση του έντυπου E128, ενώ αν διαρκέσει περισσότερο χρειάζεται το έντυπο E106. Όλα τα έντυπα πρέπει να είναι σφραγισμένα στη χώρα προέλευσης και να απευθύνονται στις τοπικές αρχές της Δανίας. Οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν ιδιωτική ασφάλιση υγείας στη χώρα προέλευσής τους δεν δικαιούνται τις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης για το διάστημα των 6 πρώτων εβδομάδων μετά την άφιξή τους [2].

Υπάρχουν 2 διαφορετικές κατηγορίες ασφάλισης στο σύστημα υγειονομικής περίθαλψης της Δανίας. Στην πρώτη κατηγορία, η οποία είναι και η πιο συνηθισμένη,

επιλέγεται ένας γιατρός ή ένα ιατρικό κέντρο ως γενικός ιατρός. Οι επισκέψεις στο γενικό ιατρό ή εναλλακτικά σε κάποιον ειδικό είναι δωρεάν, όμως για τη δεύτερη περίπτωση είναι απαραίτητη η γνωμάτευση του πρώτου. Οι τοπικές αρχές πληροφορούν για το ποιος γενικός ιατρός μπορεί να δεχθεί νέους ασθενείς. Στην ίδια κατηγορία το κόστος των οδοντιατρικών εξετάσεων και των επισκέψεων σε ποδίατρο, ψυχολόγο, χειροπράκτορα ή φυσιοθεραπευτή είναι μειωμένο [3].

Στη δεύτερη κατηγορία υγειονομικής περίθαλψης ο ασφαλιζόμενος μπορεί να επισκεφθεί οποιοδήποτε ιατρό ή ιατρικό κέντρο. Η ασφάλεια υγείας καλύπτει τα έξοδα της περίθαλψης μέχρι το ύψος που προβλέπει για ασφάλιση πρώτης κατηγορίας. Το ίδιο ισχύει στην περίπτωση επισκέψεως σε ποδίατρο, ψυχολόγο, οδοντίατρο, χειροπράκτορα και φυσιοθεραπευτή [3].

Η υγειονομική περίθαλψη τερματίζεται αυτόματα με την αποχώρηση από τη χώρα.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Συμπληρωματική συνταξιοδότηση:	Arbejdsmarkedets Tillægspension Kongens Vænge 8 3000 Hillerød Tel: 45-48-20 48 20
Ασφάλιση κατά εργατικών ατυχημάτων:	Arbejdsskadestyrelsen Zbeløvgade 1 2100 København Ψ Tel: 45-39 17 77 00
Ασφάλιση κατά της ανεργίας:	Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen Finsensvej 78 2000 Frederiksberg Tel: 45-38 10 60 11
Social Benefits Administration	Den Sociale Sikringsstyrelse Landemærket 11, DK - 1119 Copenhagen K. Tel: +45 3395 5000
The Society of Danish Engineers:	www.ida.dk

2.4.2. Αρχιτέκτονες

Στους αρχιτέκτονες η υγειονομική περίθαλψη περιλαμβάνει ακριβώς ότι και για τους μηχανικούς, επειδή το σύστημα αφορά όλους τους πολίτες που μένουν στη Δανία ανεξάρτητα από το επάγγελμά τους.

Για τη συνταξιοδότησή τους υπάρχει ειδικό ταμείο (Architekternes Pensionskasse). Η συνταξιοδότηση μπορεί να γίνει μετά τη συμπλήρωση των 60 ετών [8].

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Federation of Danish Architects:	www.dal-aa.dk
----------------------------------	--

2.5. Φορολόγηση

Στη Δανία ο τρόπος φορολόγησης είναι ενιαίος για όλους τους εργαζόμενους.

Δεν υφίσταται ειδική κοινοτική νομοθεσία για την άμεση φορολογία επί των προσώπων. Συνεπώς, παρ' όλο που τα φορολογικά συστήματα στις ευρωπαϊκές χώρες έχουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά, η φορολογία είναι διαφορετική σε κάθε κράτος μέλος. Ωστόσο, κατά κανόνα οι εθνικές φορολογικές διατάξεις πρέπει να τηρούν τη θεμελιώδη αρχή περί μη εισαγωγής διακρίσεων, η οποία προβλέπεται στο κοινοτικό δίκαιο. Συνεπώς, π.χ. οι υπήκοοι κράτους μέλους οι οποίοι διαμένουν σε άλλο κράτος μέλος δεν πρέπει να φορολογούνται με δυσμενέστερους συντελεστές απ' ό,τι οι υπήκοοι της χώρας στην οποία διαμένουν [5].

Οι μόνιμοι κάτοικοι της Δανίας οφείλουν να καταβάλουν φόρο για όλα τα εισοδήματα ανεξαρτήτως της χώρας προέλευσής τους. Πάντως, η Δανία έχει συνάψει συμφωνίες με όλα τα υπόλοιπα κράτη-μέλη (πλην της Πορτογαλίας), προκειμένου να αποφευχθούν οι περιπτώσεις διπλής φορολογίας επί του εισοδήματος. Εάν συνεπώς αποκτηθούν εισοδήματα σε άλλο κράτος-μέλος, ο φόρος για τα εν λόγω εισοδήματα πρέπει να καταβληθεί μόνο σε αυτό το κράτος-μέλος, ανάλογα με τους όρους της φορολογικής συμφωνίας που έχει συναφθεί με την εκάστοτε χώρα. Ακόμη και στην περίπτωση που δεν έχει συναφθεί τέτοιου είδους συμφωνία, η δανική νομοθεσία ενδέχεται να προβλέπει έκπτωση φόρου για φόρους καταβληθέντες στο εξωτερικό.

Η φορολόγηση αφορά στα εισοδήματα που αποκτούνται κάθε ημερολογιακό έτος. Οι φορολογικοί συντελεστές ποικίλλουν ανάλογα με το ποσό και το είδος των εισπραχθέντων εισοδημάτων. Προβλέπεται διάκριση μεταξύ προσωπικού εισοδήματος (στο οποίο συμπεριλαμβάνονται τα εισοδήματα από μισθούς και επιχειρηματικές δραστηριότητες), εισοδημάτων από κεφάλαιο και μερίσματα (που καταβάλλουν εγκατεστημένες στη Δανία εταιρείες) και εισοδήματα από μερίσματα από το εξωτερικό. Κατά τον υπολογισμό του φόρου, κάθε πολίτης δικαιούται προσωπική φορολογική ελάφρυνση και, ενδεχομένως, ορισμένες εκπτώσεις για έξοδα, ανάλογα με το είδος του εισοδήματος [5].

Κράτηση στην πηγή προβλέπεται για ορισμένες κατηγορίες εισοδημάτων, όπως οι αμοιβές και οι μισθοί, οι αμοιβές των διευθυντικών στελεχών των επιχειρήσεων, οι συντάξεις και οι πληρωμές κοινωνικής ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή, ο φορολογικός συντελεστής καθορίζεται από τη φορολογική διοίκηση και αναγράφεται στο ατομικό «φορολογικό δελτίο». Άλλα εισοδήματα υπόκεινται σε ένα σύστημα προκαταβολών, το οποίο κανονικά προβλέπει 10 μηνιαίες δόσεις από τον Ιανουάριο

έως τον Μάιο και από τον Ιούλιο έως το Νοέμβριο. Ο φόρος εισοδήματος επιβάλλεται επίσης σε ορισμένα κέρδη κεφαλαίου και σε ορισμένα εφάπαξ εισπραττόμενα ποσά.

Ακόμη, καταβάλλεται δημοτικός φόρος βάσει ενιαίου συντελεστή, ο οποίος εξαρτάται από τον τόπο κατοικίας. Καταβάλλεται επίσης εκκλησιαστικός φόρος βάσει ενιαίου συντελεστή, το ύψος του οποίου καθορίζεται από τις δημοτικές αρχές.

Σε γενικές γραμμές ο καταβληθείς φόρος (εξαιρουμένου του εκκλησιαστικού φόρου) δεν μπορεί να υπερβαίνει το 59% των εισοδημάτων του φορολογούμενου. Όταν το εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των 295.300 DKK (34000€) ο πολίτης φορολογείται σε ποσοστό 59%.

Σε περίπτωση κληρονομηθείσας περιουσίας πρέπει να καταβληθεί φόρος κληρονομιάς επί της αξίας της περιουσίας αυτής. Ο φόρος δωρεάς καταβάλλεται επί της αξίας των φορολογούμενων δωρεών προς το (τη) σύζυγο ή προς στενό συγγενή.

Η τοπική φορολογική αρχή είναι υπεύθυνη για τον υπολογισμό του φόρου. Στην περίπτωση διαφωνίας, υπάρχει η δυνατότητα να παρουσιαστεί το ζήτημα ενώπιον του φορολογικού δικαστηρίου (Landsskatteretten). Εάν δεν βρεθεί λύση, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να προσφύγει στο Δικαστήριο (Landsret) ή στο ανώτατο Δικαστήριο (Højesteret).

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Tax administration:
Ministry of Taxation

www.toldskat.dk
www.skm.dk/english/index.php3

2.6. Παραμεθόριοι εργαζόμενοι

Η αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζεται και στους παραμεθόριους εργαζομένους, δηλαδή στα άτομα που εργάζονται σε κάποια χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαφορετική από εκείνη στην οποία διαμένουν. Ωστόσο, ο ορισμός του παραμεθόριου εργαζομένου είναι δυνατόν να ποικίλλει ανάλογα με τον τομέα (π.χ. φορολογικό δίκαιο, δικαίωμα διαμονής, κοινωνική νομοθεσία, κτλ.).

Λόγω της ειδικής κατάστασης των παραμεθόριων εργαζομένων, οι οποίοι εξ ορισμού απασχολούνται σε μία χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία διαμένουν, το κοινοτικό δίκαιο δεν απαιτεί από την χώρα εργασίας την έκδοση αδειών διαμονής. Πάντως, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να εκδίδουν μια ειδική άδεια [5].

Η έννοια του παραμεθόριου εργαζομένου δεν ορίζεται με ιδιαίτερα σαφή τρόπο όσον αφορά στο δικαίωμα διαμονής. Ως παραμεθόριος εργαζόμενος νοείται οποιοδήποτε

πρόσωπο το οποίο, ενώ έχει την κατοικία του σε κάποιο κράτος μέλος, στο οποίο συνήθως επιστρέφει καθημερινά ή τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα, εργάζεται σε ένα άλλο κράτος-μέλος [5].

Οι κοινοτικοί κανόνες για την κοινωνική ασφάλιση περιλαμβάνουν συγκεκριμένες διατάξεις για τους παραμεθόριους εργαζομένους. Ο κοινοτικός ορισμός του παραμεθόριου εργαζομένου (που χρησιμοποιείται στην κοινοτική νομοθεσία για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης) αναφέρει ότι πρόκειται για μισθωτούς ή αυτοαπασχολούμενους, οι οποίοι ασκούν κάποια επιχειρηματική δραστηριότητα σε ένα κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο της κατοικίας τους και στο οποίο επιστρέφουν μια φορά τουλάχιστον την εβδομάδα.

Ο παραμεθόριος εργαζόμενος καλύπτεται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία περί κοινωνικής ασφάλισης κατά τον ίδιο τρόπο όπως και οι υπόλοιπες κατηγορίες προσώπων που αναφέρονται στις διατάξεις αυτές. Ωστόσο, ισχύουν ειδικοί κανόνες για τις παροχές ασθένειας και τα επιδόματα ανεργίας. Συγκεκριμένα, ο παραμεθόριος εργαζόμενος δικαιούται να λάβει παροχές ασθένειας σε είδος είτε στη χώρα διαμονής του, είτε στη χώρα εργασίας του. Εάν είναι άνεργος, επίδομα ανεργίας δικαιούται αποκλειστικά και μόνο στη χώρα διαμονής του [5].

Ο φόρος εισοδήματος των φυσικών προσώπων δεν είναι εναρμονισμένος σε κοινοτικό επίπεδο. Εξακολουθεί να διέπεται από τις επιμέρους εθνικές νομοθεσίες και από πολυάριθμες διμερείς συμβάσεις με σκοπό την αποφυγή της διπλής φορολόγησης. Έστω κι αν δεν υπάρχει εναρμόνιση, αυτές οι ρυθμίσεις πρέπει να συμμορφώνονται με τις θεμελιώδεις αρχές του κοινοτικού δικαίου, ειδικότερα με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με την αρχή της ίσης μεταχείρισης [5].

Δυνάμει των φορολογικών συμβάσεων που έχουν συναφθεί μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το εισόδημα που αποκτούν οι παραμεθόριοι εργαζόμενοι μπορεί να φορολογηθεί και στις δύο ή μόνο στη μία χώρα. Στην πρώτη περίπτωση, ο φόρος που καταβάλλεται στη μία χώρα λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό των φόρων που οφείλονται στην άλλη χώρα (για να αποφευχθεί η διπλή φορολόγηση του ίδιου εισοδήματος). Ο ορισμός του παραμεθόριου εργαζομένου είναι ιδιαίτερα περιοριστικός στο συγκεκριμένο θέμα και, πολύ συχνά εξαρτάται, ανάλογα με την εφαρμοστέα σύμβαση, από το εάν ο εργαζόμενος κατοικεί και/ή απασχολείται σε μία παραμεθόριο περιοχή και πόσο συχνά επιστρέφει στη χώρα διαμονής του [5].

Όταν οι εργαζόμενοι που δεν κατοικούν μόνιμα στη χώρα απασχόλησής τους (η κατηγορία αυτή μπορεί να είναι ευρύτερη από εκείνη των παραμεθόριων εργαζομένων) φορολογούνται στη χώρα αυτή, η αρχή της μη διάκρισης που προβλέπεται στο κοινοτικό δίκαιο την υποχρεώνει, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, να τους αντιμετωπίζει με τον ίδιο τρόπο με τους εργαζομένους που είναι μόνιμοι κάτοικοι. Αυτό συμβαίνει όταν ένας εργαζόμενος που δεν είναι μόνιμος κάτοικος βρίσκεται σε συγκρίσιμη κατάσταση με εκείνη ενός μόνιμου κατοίκου, δηλαδή όταν αποκτά το σύνολο ή σχεδόν το σύνολο των εισοδημάτων του στη χώρα εργασίας του και τα εισοδήματά του στη χώρα διαμονής του δεν είναι επαρκή ώστε να φορολογηθούν. Λαμβάνονται επίσης υπόψη η προσωπική και η οικογενειακή τους κατάσταση. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, η χώρα απασχόλησης πρέπει να παρέχει στους εργαζομένους που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι τις ίδιες φορολογικές ελαφρύνσεις, λόγω οικογενειακής κατάστασης, με αυτές που παρέχει στους μόνιμους κατοίκους.

Η φορολογική μεταχείριση των παραμεθόριων εργαζομένων είναι μάλλον πολύπλοκη. Για το λόγο αυτό είναι προτιμότερο να ζητούνται συμβουλές από την τοπική φορολογική υπηρεσία στον τόπο εργασίας ή σε κάποιον ειδικό για φορολογικά θέματα.

Εάν ο παραμεθόριος εργαζόμενος δεν διαμένει στη Δανία, αλλά εργάζεται εκεί, η Δανία συνήθως έχει το δικαίωμα να φορολογήσει το εισόδημα που προέρχεται από την απασχόλησή του (μολονότι αυτό μπορεί να εξαρτάται από το χρόνο παραμονής του στη Δανία). Ο μετακινούμενος μπορεί να δικαιούται ορισμένες ή όλες τις φορολογικές απαλλαγές που παρέχονται στους κατοίκους κατά τον υπολογισμό της οφειλής του, όσον αφορά στους δανικούς εθνικούς και δημοτικούς φόρους εισοδήματος, που παρακρατούνται στην πηγή από τον εργοδότη σας.

Εάν ο παραμεθόριος δεν διαμένει στη Δανία, αλλά είναι εκεί αυτοαπασχολούμενος, η Δανία μπορεί να δικαιούται να φορολογήσει το εισόδημα που προέρχεται από τη μη μισθωτή απασχόλησή του (καθώς και άλλα εισοδήματα από δανικές πηγές). Ο μετακινούμενος μπορεί επίσης να δικαιούται ορισμένες ή όλες τις φορολογικές απαλλαγές που παρέχονται στους κατοίκους. Ο φόρος συνήθως καταβάλλεται μέσω ενός συστήματος προκαταρκτικών εκτιμήσεων σε δέκα μηνιαίες δόσεις.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Direktoratet for Social Sikring og Bistand

Ny Kongensgade 9
DK-1472 Kobenhavn K
DENMARK
Τηλ.: (+45) 33 91 26 22
Fax: (+45) 33 91 56 54

Den Sociale Ankestyrelsen

The Social Security Tribunal
Amaliegade 25
DK-1256 København K
DENMARK
Τηλ: (+45) 33 15 64 01
Fax: (+45) 33 14 00 60

2.7. Σχόλια-Παρατηρήσεις

Η Δανία παρέχει ιδανικές συνθήκες για την απασχόληση των μηχανικών, ειδικά σε τομείς που άπτονται της έρευνας και των τεχνολογικών εξελίξεων. Η οικονομική κατάσταση της χώρας σήμερα, αλλά και οι προβλέψεις για τη μελλοντική της πορεία εξασφαλίζουν γρήγορη απορρόφηση στην αγορά εργασίας με ικανοποιητικές απολαβές. Παράλληλα, η κοινωνική ασφάλιση και οι κρατικές παροχές μπορεί να επιβαρύνουν μεν τον πολίτη με υψηλή φορολογία, συμβάλλουν όμως στη διαμόρφωση άνετης και ασφαλούς διαβίωσης.

2.8. Χρήσιμες διευθύνσεις

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρονται συνοπτικά οι κυριότερες χρήσιμες διευθύνσεις για τη Δανία.

Πληροφορίες για τη Δανία	www.denmark.dk
<u>Υπουργεία</u>	
Ministry of Culture	www.knm.dk
Ministry of Defense	www.fmn.dk
Ministry of Economic and Business Affairs	www.kirkeministeriet.dk
Ministry of Education	www.eng.uvm.dk
Ministry of Employment	www.bm.dk
Ministry of the Environment	www.mim.dk
Ministry of Finance	www.fm.dk
Ministry of Food, Agriculture and Fisheries	www.fvm.dk
Ministry of Foreign Affairs	www.um.dk
Ministry of Taxation	www.skm.dk
Ministry of Transport	www.trm.dk
Ministry of Science, Technology and Innovation	www.videnskabministeriet.dk
Ministry of Justice	www.jm.dk
Ministry of Refugees, Immigration and Integration Affairs	www.inm.dk
Ministry of the Interior and Health	www.im.dk
Ministry of Social Affairs and Ministry of Gender Equality	www.sm.dk
Prime Minister's Office	www.statsministeriet.dk
<u>Προξενεία</u>	www.um.dk/konsulat/links/index.asp

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1]: META group, “Denmark; GTI detailed findings”, 2002.
- [2]: Ιστοσελίδα της κρατικής υπηρεσίας “National Agency for Enterprise and Housing”, www.workindenmark.dk
- [3]: Ιστοσελίδα www.eurocadres.org/mobilnet
- [4]: Έκδοση του Υπουργείου για θέματα προσφύγων και μετανάστευσης, “Act No. 375 of 28 May 2003 on Danish courses for adult aliens, etc”, 2003.
- [5]: Ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, <http://citizens.eu.int/citizens>
- [6]: Anders Holm, Thomas Quaade, “Projection of the Employment Situation for Engineers 1995-2010”, AKF, Institute of Local Government Studies, Denmark, March 1996.
- [7]: Ενημερωτική έκδοση του εκπαιδευτικού οργανισμού CIRIUS για τη Δανία, www.ciriusonline.dk
- [8]: Collegi d'Arquitectes de Catalunya, έρευνα της COAC (UIA) για λογαριασμό του ισπανικού της τμήματος με αντικείμενο τις σπουδές και το επάγγελμα του αρχιτέκτονα στην Ευρώπη, 2000.
- [9]: Ιστοσελίδα www.overseasdigest.com
- [10]: Απάντηση του ερωτηματολογίου από το Σύλλογο Δανών Αρχιτεκτόνων.
- [11]: Ιστοσελίδα Συλλόγου Δανών Αρχιτεκτόνων, <http://www.dal-aa.dk>.
- [12]: PricewaterhouseCoopers, “International assignees working in Denmark”, 2003.